

DÜNYEVİLEŞME

زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ
وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنُ الْمَآبِ

Kadınlar, oğullar, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüş, güzel cins atlar, davarlar ve ekinler gibi nefsin hoşuna giden şeyler insanlara cazip gelmektedir. Bunlar dünya hayatının geçici bir metaından ibarettir. Asıl varılacak güzel yer ise, Allah'ın katındadır. (Ali İmran;14)

لَوْ أَنَّ لِبْنِ آدَمَ وَادِيًا مِنْ ذَهَبٍ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَادِيَانِ

“İnsanoğlunun bir vadi dolusu altını olsa, bir vadi daha ister.”
(Müslim, Zekât, 117)

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, dini hayatı kemiren **Dünyevileşme** hakkındadır.

Dünyevileşme, kendini dünyanın çekiciliğine kaptırma, onun esiri olma anlamına gelir. Hayatın merkezine dini koyarak yaşamanın ve düşünmenin zıttı olan dünyevileşme, dine ters orantılı olarak artan veya eksilen bir yapıya sahiptir. Ayrıca bu terim **bir oldu-bitti** hâdiseyi değil, **yaşanan bir süreci haber verir.**

Dünyevileşme Müslümanlar için çok tehlikeli bir âfettir. Tıpkı ateşin odunu yakıp kül etmesi, pasın demiri yiyip tüketmesi gibi, insanı içten içe çürütür ve bitirir. Dünyevileşmenin değişik buutları, çeşitleri vardır ve bu olguyu herkes farklı oranlarda yaşar.

Allah (c.c.), dünyamızı güzel ve cazibedar yaratmış, aynı zamanda insan fitratında ona karşı bir meyil de koymuştur.

Dünyamızdaki o cazibedarlıkla insandaki bu meyil karşılaştığında, bir çekme ve çekilme ortamı meydana geliyor. Sonuçta böyle bir ortamda insan kendini dünyaya kaptırıyor ve dünyevileşme başlıyor. Dünya metanını kendi ihtiyaçlarını tatminde kullanması gereken insanoğlu, maalesef bir süre sonra maddenin esiri haline geliyor, netice itibariyle de dünyanın güzellikleri ve çekiciliği, insanın dini hayatını sürekli tüketip duruyor ve onu Allah'tan uzaklaştırıyor.

İslâm açısından insanın meşru olan şeyleri sevmesi ve elde etmesinde mahzur yoktur. “Allah’ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya bak, **bu arada dünyadan da nasibini unutma**, Allah sana ihsan ettiği gibi sen de ihsanda bulun.” (*Kasas* 28/77) ayeti çerçevesinden baktığımızda, Rabbimizin (c.c.), bizlere bahşettiği dünyalıkları, ahireti kazanma istikametinde sarf etmemizi, Kendi yolunda harcamamızı istediğini görüyoruz. Şu hadis-i şerif de bize bu konudaki ölçüyü veriyor. Efendiler Efendisi (s.a.s.), “Salih adam için salih mal ne güzeldir.” buyurmaktadır. (*Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 194*) Bu hadis, salih adamın dünya malıyla ancak iyilik yapacağını bildiriyor. Dikkat etmemiz gereken husus ise; **dünya malına sahip olma değil, sahip olduklarımızın kölesi olmaktır**. Mevlâna Hazretleri’nin deyiimiyle mal insan için gemiyi yüzdüren su gibi olmalıdır, ama içine girmemelidir. Çünkü içine girdiğinde gemiyi batıran da aynı sudur.

Kur’ân-ı Kerim; geçmiş peygamberleri ve onların Allah’a karşı kulluklarını yerine getiren ümmetlerini anlattıktan sonra, **“Onların peşinden namazı zayi eden, şehvetlerine tâbi olan bir nesil gelir ki, onlar azgınlıklarının cezasını göreceklerdir”** ayetiyle de sonra gelen nesillerin **dünyevileşme serüvenine** temas eder. *(Meryem, 19/59)*

Bu ayet **dünyevileşmenin ilk iki basamağına** işaret ediyor. **Birincisi** başta namaz olmak üzere ibadetleri terk etmek, **ikincisi ise** süfli arzulara tabi olmaktır. Kuran’ın bu söylediği, sadece geçmiş ümmetler için söz konusu değildir. Bu aynı zamanda kıyamete kadar gelecek nesiller için de aynı tehlikenin var olduğuna dair bir uyarıdır.

Allah Resulü (s.a.s.) ümmeti için bu mevzudaki endişesini şu hadisleriyle dile getirmektedir: “Korktuğum şeylerden birisi de benden sonra size dünya nimet ve zinetlerinin açılması sizin de onlara gönlünüzü kaptırmanızdır.” Buyurur. *(Buhari, Zekat, 47)*

Bu konuda bir başka hadis de şudur: Vallahi ben bundan sonra sizin hakkınızda fakirlikten korkmuyorum. Aksine sizden evvelki ümmetlerin önüne dünyalıklar serilip, birbiriyle yarıştıkları ve dünyalıkların onları helak ettiği gibi sizin önünüze de dünyalıkların serilip çekişmenizden ve sizi de helak etmesinden korkuyorum. *(Buhari, Cenaiz 72; Menakıb 25)*

Efendimizin ikazlarını önemseyen sahabe, dünya nimetleri karşısında helal dairede de olsa çok hassas

davranmış, acaba böyle yapmakla bizde dünyevileşiyor muyuz diye kendilerini hep hesaba çekmişlerdir.

İslâm'ın altın çağı diyebileceğimiz sahabe asrından sonra Müslüman toplumlarının nasıl bir dünyevileşme süreci yaşadığını ve kurulan devletlerin bu yüzden nasıl yıkıldığını, tarih kitaplarından okumaktayız. Günümüzde de yaşama zevki içine düşmenin, Müslümanların başına bir balyoz gibi indiğini ve onları içten içe çürüten bir hastalığa dönüştüğünü her gün üzülerек izlemekteyiz. Bu girdabın içine düşenlerin yaşadıkları **gibi inanmaya başladıklarını**, kendi durumlarını **meşrulaştırmak için** nasıl çırpındıklarını, çırpındıkça nasıl battıklarını görüp durmaktayız.

Aziz Müminler!

Yer yer günahlara girmekte, dünyevileşme ve başkalaşmanın bir çeşididir. Bir hadislerinde Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurur: "Kul bir günah işlediği vakit, kalbinde siyah bir nokta oluşur. Eğer tevbe edip vazgeçer, af dilerse kalbi yine parlar. Ama tevbe etmez tekrar günaha dönerse, o leke büyür, nihayet bütün kalbini ele geçirir." (*Tirmizî, Tefsir, Mutaffifin*) Buradan anlıyoruz ki insan, kalbî hayatı itibarıyla bir kere kirlenmeye açıldığında, tevbe ederek dönmezse o açılmanın nerede duracağını bilemez. **"Her bir günah içinde küfre giden bir yol vardır"** sözü de bu hakikate işaret etmektedir.

Kur'ân'ın meseleye dikkat çekmesi ve Peygamber Efendimiz'in bu kadar tahşidatta bulunmasının sebebi, **girilen**

bu yolun sonunun küfre kadar uzanmasıdır. Nitekim Kur’ân bazı kimselerin dünya sevgisinin, ahirete nazaran ağır basması sebebiyle küfre düştüklerinden bahseder. (bkz. *İbrahim, 14/3; Nahl, 16/105-107*). Mü’minler böyle bir duruma düşmemek için tedbirli olmalıdırlar. **Çünkü dünyevileşme ve değişme tedbirsizce buzda yürüme gibidir.** İnsan orada her an kayıp düşebilir. O hâlde giyim-kuşamdan şekil ve şemaile kadar **hiçbir meseleyi küçük görmeksizin; sürekli manen beslenerek ve koşturarak, her hususta kendimiz olarak kalabilme yollarını bulmalı ve o yolda kararlı bir tavır sergilemeliyiz.**

Konumunun hakkını veremeyip bulunduğu noktadan kayanların iflah olduğu hiç görülmemiştir. **“Derdi dünya olanın, dünya kadar derdi olur! Ulvi meselelerle dertlenmeyenlere, süfli dertler musallat olur.”** Denmiştir.

İmam Şafiî de; “Sen kendini hakla meşgul etmezsen, bâtil şeyler ruhunu sarar ve seni hep meşgul eder.” der ki, onun bu sözü, vicdanlarımıza emanet **önemli bir reçete mahiyetindedir.**

Rabbimiz bizlere, dünyevileşmeden dünyamızı ve ahiretimizi mamur etmeyi lütfeylesin.